

På vegne av Vannområdeutvalget Morsa og Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) på Ås har vi gleden av å invitere dere til et spennende seminar 22. mars 2010 med tittelen:

Små avløpsanlegg

Framtidige utfordringer knyttet til forvaltning og teknologi

Avløpsvann i spredt bebyggelse er tradisjonelt blitt behandlet ved utnyttelse av filtrering i lokal jord/grunn, eller ved enkle septik-løsninger. Ikke alle områder er egnet for filtrering, og enkle septiktanker vurderes ikke lenger som bærekraftige løsninger. I den senere tid har derfor prefabrikkerte pakkedløsninger (minirensesanlegg) ofte blitt installert. Dette krever nye regimer både mht. tilgjengelig teknologi, men også drift og vedlikehold. Overvåking og ytelse mht. avløpsbehandling har historisk utviklet seg parallelt med økt kunnskap om såkalt "nye" forurensende stoffer. Dagens behandlingsprinsipper bør derfor ikke betraktes som endelige løsninger. Økt kunnskap om årsak til og virkning av "nye" stoffer, må adresseres av industrien. Dette seminaret vil derfor fokusere på hvordan møte både aktuelle og fremtidige utfordringer i forbindelse med avløp i spredt bebyggelse.

Seminaret er åpent for alle. Etter seminaret vil ca 40 inviterte fagfolk fra inn- og utland delta på en workshop. Seminaret vil i all hovedsak foregå på et av de nordiske språk med unntak av 1-2 foredragsholdere/gjesteforeleser. Seminaret arrangeres med støtte fra Klima- og forurensningsdirektoratet (tidligere SFT) og er derfor sterkt subsidiert. Pris for deltakere på seminaret blir ca 700-900 NOK avhengig av antall deltakere.

FRIST FOR BINDENDE PÅMELDING TIL SEMINARET ER 22. FEBRUAR 2010.

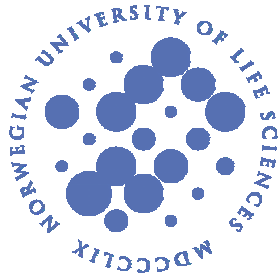
Påmelding skjer til Liv Korslund UMB e-post: liv.korslund@umb.no

I tillegg til de 40 på workshopen har vi reservert 60 åpne plasser på seminaret, gå ikke glipp av denne enestående muligheten til å treffe dyktige fagfolk fra Norge og Norden, samt en av verdens ledende forskere innen fagfeltet: Prof. H. David Stensel, University of Washington.

Vi håper at dere har tid og interesse til å delta på dette spennende arrangementet, som etter vår mening er viktig for både forvaltning, leverandørbransjen og forskningsmiljøene i Norden.

Helga Gunnarsdóttir
Vannområdeutvalget Morsa

Erik Johannessen
Universitetet for miljø- og biovitenskap

FORELØPIG PROGRAM

Små avløpsanlegg

Framtidige utfordringer knyttet til forvaltning og teknologi

Hotell Vika Atrium, Oslo, 22. mars 2010 kl 09.30-16.00

09.30-10.00 Registrering og kaffe

Separate avløpsanlegg – nasjonalt og lokalt fokus

10.00-10.30 Åpningsforedrag: Vanddirektivet og hvorfor det må ryddes opp i separate avløp
NN, Miljøverndepartementet

10.30-11.00 Separate avløpsanlegg - systematisk opprydding, organisering av kontroll og
overvåkning Helga Gunnarsdóttir, Vannområdeutvalget Morsa

11.00 Pause med forfriskninger

Overvåkning og funksjonskontroll

11.10-11.40 Funksjonskontroll av separate renseanlegg i vannområde Morsa
Erik Johannessen, Cowi AS / Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB)

11.40-12.00 Framtidig overvåkning og kontroll av separate avløpsanlegg
Arild S. Eikum / Erik Johannessen

12.00-13.00 Lunsj

Separate avløpsanlegg i Norden

13.00 - 13.30 Kväverening på enskilda avlopp i Sverige – reglering och möjligheter
Mats Ek, IVL – Svenska Miljöinstitutet

13.30 - 14.00 Tillsyn på minireningsverk, inklusive måtning av funktion
Maria Hübinette, Länsstyrelsen Västra Götaland, Sverige

14.00 - 14.30 Introduction of efficient wastewater handling in rural areas of Finland
Erkki Santala, SYKE Finnish Environment Institute

14.30 Pause med forfriskninger

Gjesteforelesninger fra USA

15.00 Guest lectures by Prof. H. David Stensel, University of Washington, Seattle, USA
Emerging pollutants - Origin, environmental impacts and treatability
Organization of on-site effluents in USA